

ЦІННІСНІ ОРІЄНТИРИ У МОВІ ПЕРІОДИКИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ (1938 – 1939)

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія.

Випуск 2 (42).

УДК 070(477.87) "1938/1939":811.161.2'38(091)

DOI: 10.24144/2663-6840/2019.2(42).181–185.

Гецько Г. Ціннісні орієнтири у мові періодики Карпатської України (1938 – 1939); кількість бібліографічних джерел – 16; мова українська.

Анотація. У статті проаналізовано основні ціннісні орієнтири Карпатської України, які відображені в мові періодичних видань. Звертається увага на вживання мовних одиниць з оцінною конотацією, які сприяють пропагуванню цих цінностей на шпальтах друкованих видань.

Ключові слова: ціннісні орієнтири, періодика, мова, національна свідомість, національна державність, Карпатська Україна.

Постановка проблеми. Цінності та ціннісні орієнтації є предметом дослідження різних наук: філософії, соціології, психології, педагогіки. Вони є загальними регуляторами людської поведінки та виявляються абсолютно в усіх сферах людської діяльності. Наявність сталих ціннісних орієнтацій характеризує зрілість особистості, виступає як узагальнений показник рівня її духовного розвитку. На переконання вчених (В. Алексєєва, А. Титаренко), ціннісні орієнтації є генетичною походною від цінностей суспільних груп та спільнот різного масштабу. Журналіст, як зауважує С. Петренко, є суб'єктом соціальних комунікацій, а його цінності й ціннісні орієнтації через професійну діяльність в системі ЗМІ мають відповідний вплив на суспільні процеси і настрої [Петренко 2018, с. 288].

Як засвідчують події останніх років, в Україні більшої актуальності набуває осмислення ціннісних орієнтирів, які впливають на всі сфери суспільного життя. У нових соціально-політичних умовах розвитку нашої держави, особливо після подій у Криму та на Сході країни, поглиблюється суперечність між різними орієнтирами всистемі ціннісних орієнтацій, у яких закодоване історичне минуле народу, особливості його менталітету. Розвиток держави, національне й духовне відродження України неможливе без опори на сформовані впродовж століть ціннісні пріоритети нашого народу, завдяки яким і збережено ідентичність.

Дослідження вияву ціннісних орієнтацій у мові періодичних видань допомагає краще зрозуміти певний історичний період у розвитку держави та з'ясувати роль публіцистичних праць у пропагуванні ідейних настроїв суспільства. Тому простеження ціннісних орієнтацій у мові періодичних видань Карпатської України, які є джерелом ідейних настроїв українців, не викликають суперечностей з погляду актуальності.

Аналіз досліджень. Проблеми ціннісної орієнтації в контексті масових інформаційних процесів до ролі різних видів ЗМІ висвітлювалися в роботах Ю. Романенка, І. Білоуса, О. Ануфрієвої, Д. Попової та ін. Про вплив журналістики на формування ціннісної світоглядної картини особистос-

ті писали І. Михайлин [Михайлин 2002], А. Москаленко [Москаленко 1998], В. Різун [Різун 2008]. Ціннісні орієнтири доби тоталітаризму в мові періодичних видань вивчала Т. Коць [Коць 2015]. Роль ЗМІ в процесі формування європейської моделі цінностей в Україні з'ясовували К. Семивол, Г. Ковальський [Семивол, Ковальський 2016].

Преса Карпатської України вже була в полі зору науковців. Зокрема особливості її розвитку, спрямованість видань, тематичне наповнення публікацій досліджував В. Габор [Габор 2009; Габор 2010; Габор 2015]. Ставлення урядовців Підкарпатської Русі / Карпатської України та Карпатської Січі до єврейської громади вивчала М. Михайлюк [Михайлюк 2019].

Мета статті – обґрунтувати сутність і специфіку функціонування основних цінностей у мові преси Карпатської України, розкрити значимість ціннісних орієнтирів у відродженні соборної української державності.

Виклад основного матеріалу. Періодика Карпатської України (11 жовтня 1938 – 15 березня 1939) охоплює невеликий хронологічний період, але є відображенням національної свідомості, державницьких прагнень жителів краю. Хоча цей видавничий феномен проіснував тільки п'ять місяців, проте, як зауважує В. Габор, є джерелом пізнання ідейних настроїв та характеру боротьби закарпатських українців за власну державу і соборну Україну [Габор 2009, с. 135].

На самостійність Карпатської України, на думку М. Вегеша, безперечно, вплинули фактори міжнародного характеру (проголошення незалежності Словаччини і вторгнення угорських військ на Закарпаття). Поряд з тим депутати на засіданні Сойму підтвердили проголошення незалежності, затвердили державну символіку та мову, продемонстрували всьому світові, що «на Закарпатті живуть українці, які бажають мати свою державність разом зі своїми братами з Великої України» [Вегеш 2004, с. 228].

Основна тема, яка порушувалася на сторінках тогочасної преси, – розбудова Карпатської України та вибори до першого Сойму самостійної держави. Погоджуємось із твердженням В. Габора, що саме з

відродження Карпатської України, до якого помітно спричинилася національна преса краю, розпочалося і відродження соборної української державності [Габор 2009, с. 135].

Незважаючи на те, що тогочасна періодика виходила у надзвичайно складних суспільно-політичних та економічних умовах, ці видання були доволі різноманітними. Про зростання друкованого інформаційного простору Карпатської України писав В. Гренджа-Донський у своєму «Щоденнику»: «збільшується тираж «Нової Свободи» – у будні друкується 8,5 тисяч примірників, а у вихідні її 16-ти тисяч не вистачає, для селян виходить газета «Карпатська Україна», для молоді – «Наступ», літературна юнь видає журнал «Говерля», драмтеатр випускає ілюстрований щомісячник «Нова сцена», а поет Зореслав – релігійний щомісячник «Благовістник», систематично виходить «Урядовий вістник», у Рахові видається тижневик «Нація». У планах – випуск гумористичного журналу «Прочухан», часопису пластової молоді «Молоде життя», для краян, що живуть поза його межами – «Вістник рідного краю» [Гренджа-Донський 2002, с. 8].

Періодика Карпатської України яскраво демонструє настрої та прагнення закарпатських українців. У «Бюлетені Пресової Служби Карпатської України», який випускав відділ преси і пропаганди, неодноразово наголошувалося на її важливому значенні: «Преса – є це виразник духовного наставлення кожного народу. Преса є відзеркаленням всіх проявів життя на всіх ділянках людського буття. Хто хоче пізнати Карпатську Україну, мусить заглянути до її преси» [Бюлетень Пресової Служби Карпатської України 1939, с. 1].

Першою державною газетою на Закарпатті була «Нова Свобода». На її сторінках у зверненні Української народної Ради відчувалася виразна національна спрямованість уряду, вживалися традиційні для українського мовомислення слова і вислови (український народ, велике слово): «Ми віримо, що великий 50-мільйоновий український народ підійме й надалі своє велике слово і не допустить, щоб наші віковічні вороги накладали на нас пуга, знов садили нас в тюрми» [Нова Свобода 1938, с. 1]. Як бачимо, керівні органи вагомозначення віддавали саме слову, яке і впливало на місцеве населення.

Поряд з темами державотворення актуальними були і питання мови, оскільки вона є одним із головних чинників консолідації нації, засобом формування національної свідомості. У грудні 1938 року на сторінках «Нової Свободи» вийшло розпорядження уряду, у першому параграфі якого стверджувалося: «Державною мовою в країні Підкарпатської Русі є мова українська (малоруська)» [Мишанич 2002, с. 34]. Про потребу виховання молоді народною мовою йшлося у публікації «Перед шкільними воротами»: «...щоб наша молодь, шкільна дітвора була вихована у народному дусі, народною мовою, щоб її не навчали на ненависть до свого рідного слова, народу, його звичаїв» [Нова

Свобода 1938, с. 3].

Офіційно зі сторінок видання урядовці Карпатської України не порушували права інших етнічних груп. У жовтні 1938 року на шпальтах газети вийшло інтерв'ю з прем'єром А. Волошином [Михайлюк 2019, с. 71], де висловлено ставлення влади до інших «народностей і меншин нашого краю»: «Ми всіх шануємо, але вимагаємо, щоб і нас шанували. Нікого не будемо кривдити, кожен громадянин без різниці народності й віри буде мати рівне право. Вибороли ми свободу не лише для себе, але й для всіх, хто йде з нами й має добру волю до співпраці на нашій землі» [Нова Свобода 1938, с. 1]. Підтверджує правдивість цих слів і те, що на останніх сторінках часопису майже завжди розміщувалася реклама єврейських підприємців (крамарів, млинарів, годинникарів).

Томість у виданні різко засуджувалися будь-які прояви угорської пропаганди: «Закликаємо всіх людей доброї волі не вірити наскрізь брехливим і ганебним наклепам мадярської пропаганди, мадярським органам преси та мадярському радіовисиланню, котрі обманом і містифікацією намагаються вплинути на міжнародну думку, щоб тим способом оправдати свої захватницькі наміри. Всі органи преси, які стоять на об'єктивній становищі у відношенні до Карпатської України та до її народу, просимо передрукувати це наше проголошення і надалі користуватися об'єктивними джерелами в черпанні інформації про життя і працю нашого народу та нашої держави» [Нова Свобода 1938, 22 листопада, с. 2]. Негативну оцінку висловів мадярська пропаганда, захватницькі наміри тощо підсилювало контекстне оточення – епітети (брехливі, ганебні наклепи) та сталі конструкції (міжнародна думка). Як позитивно-оцінні функціонували словосполучення *люди доброї волі, наш народ, наша держава*. Активно вживаною і виключно позитивно маркованою була офіційна назва – *Карпатська Україна*. Типовими для мови того часу були також спонукальні конструкції: *закликаємо всіх людей, всі органи преси просимо передрукувати*. Як наголошує В. Габор, бути головним редактором державного часопису в той період було досить важко. В. Гренджа-Донський зізнавався, що редагування «Нової Свободи» – це найважча праця, яку він досі виконував [Габор 2009, с. 143].

Основну цінність – національну державність – відстоювали й інші видання («Народня Воля», «Нація», «Наступ», «Говерля»), які повну свободу та визволення народу вбачали в українському націоналізмі. Єдиний номер часопису «Народня Воля» закликав боротися «проти внутрішніх ворогів різних «русских і мадяронів, різних фенциків, бродіїв, стойків» [Габор 2009, с. 139–140]. Таким чином, простежується вживання негативно конотованих слів, у яких відбулася зміна числової ознаки, у результаті якої власні назви перейшли в загальні (С. Фенцик – фенцики, А. Бродій – бродії, О. Стойка – стойки).

Журнал «Говерля» (перший варіант назви «Чорногора») хоч і був присвячений культуроло-

гітній тематиці, але вирізнявся досить чистою літературною мовою. На жаль, вийшов тільки один номер, оскільки почалася окупація Карпатської України Угорщиною.

Наприкінці 1938 року зі зміною політичної ситуації різко зменшилася кількість українських періодичних видань. З цього приводу газета «Правда» писала: «У зв'язку з вивоженням урядів з Ужгороду до голосу прийшла там малярська національна рада. Вона зараз закрила всі українські та чеські часописи, зате дозволила виходити московільським та малярським часописам, що їх закрав був уряд Карпатської України» [Габор 2010, с. 52].

Про заборону на друк українськомовної періодики, як зауважує М. Вегеш, ще 5 листопада 1938 року повідомляла газета «Нашь Путь»: «Недавнее распоряжение карпаторусского правительства о закрытии всех русских газет, сегодняшним днем отменяет ся. Одновременно запрещает ся издание всех чешских и украинских газет в Ужгородь, Мукачевь и Береговь. Русские и малярские газеты сь сегодняшнего дня на основании этого распоряжения не подлежат цензурь. Постановление вступает в силу сь момента его опубликования. Ужгородь, 4 XI. 1938. Сь повьренія Малярскаго Національна-

го Совьта П. Бернагь» [Капраль 2010, с. 145].

Як бачимо, тогочасні реалії життя закарпатських українців мали чітке віддзеркалення на сторінках друкованих видань, що виходили у краї. Тому мова преси була одним із засобів формування національних, духовних цінностей народу.

Висновки. Мова газетних текстів виразно демонструє суспільно-політичні умови, історичні реалії періоду Карпатської України. Українськомовні періодичні видання порушували актуальні проблеми національної свідомості та ідентичності українців. Серед базових пропагованих цінностей на сторінках преси простежуються національна державність, духовна і соборна єдність, свобода, рідна мова. Саме вони є засобом національного самоусвідомлення, утвердження демократичних цінностей та однією з умов успішного розвитку суспільства.

Дослідження лексичного наповнення газетних публікацій показує, що у пресі Карпатської України представлені різноманітні мовні одиниці з оцінюючою функцією, які сприяють пропагуванню цінностей свого часу, необхідних для кращого сприйняття інформації. Мовні засоби під впливом суспільних цінностей наповнюють періодичні тексти позитивною або негативною оцінкою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бюлетень Пресової Служби Карпатської України. 1939. Річник 11, Ч. 25–30. 12 с.
2. Вегеш М. Карпатська Україна. Документи і факти. Монографія. Ужгород: Видавництво Карпати, 2004. 432 с.
3. Габор В. Карпатська Україна у дзеркалі сатирично-гумористичного ілюстрованого журналу «Комар» (1938–1939 рр.): хроніка подій. *Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства*. 2015. Вип. 5. С. 121–150.
4. Габор В. Періодичні видання Карпатської України (8 жовтня 1938 р. – 15 березня 1939 р.) в оцінці західноукраїнської преси. *Збірник праць Науково-дослідного центру періодики*. 2010. Вип. 2. С. 46–68.
5. Габор В. Преса Карпатської України (1938–1939 рр.): «чин для блага Української Нації» (Особливості розвитку, спрямування видань і тематика публікацій). *Збірник праць Науково-дослідного центру періодики*. 2009. Вип. 1. С. 135–145.
6. Гренджа-Донський В. Щастя і горе Карпатської України: Щоденник. Мої спогади. (Упорядкування та примітки Д. Федаки; вступна стаття В. Ільницького, Д. Федаки). Ужгород: ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2002. 516 с.
7. Капраль М. Періодика Підкарпатської території 1939–1944 рр. (матеріали до повної бібліографії Ф. Потушняка). *Науковий і мистецький світ Федора Потушняка: Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 100-річчю від дня народження видатного українського письменника і вченого*. Ужгород: Ліра, 2010. С. 143–160.
8. Коць Т. Ціннісні орієнтири доби тоталітаризму в мові періодичних видань 30–50-х років ХХ ст. *Культура слова*. 2015. Вип. 82. С. 93–102.
9. Михайлин І. Основи журналістики: підручник. Київ: ЦУЛ, 2002. 284 с.
10. Михайлюк М. Закарпатська преса про ставлення урядовців Підкарпатської Русі / Карпатської України та Карпатської Січі до єврейської громади (до 80-річчя проголошення незалежності Карпатської України). *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2019. Серія «Історія». Вип. 1 (40). С. 70–77.
11. Мишанич О. Життя і творчість Августина Волошина. Ужгород: Видавництво «Закарпаття», 2002. 47 с.
12. Москаленко А. Теорія журналістики: навч. посібник. К.: Експрес-об'ява, 1998. 336 с.
13. Нова Свобода. Ужгород, 1938, жовтень – листопад.
14. Петренко С. Формування правдоцентричної позиції особистості журналіста в площині місії журналістики. *Вісник Львівського університету*. 2018. Серія «Журналістика», Вип. 43. С. 286–295.
15. Різун В. Теорія масової комунікації. Київ: Видавничий центр «Просвіта», 2008. 260 с.
16. Семивол К., Ковальський Г. Журналістика та формування європейської моделі цінностей в Україні. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету*. Том 2. Вінниця: ДонНУ, 2016. С. 89–93.

REFERENCES

1. Biuletén Presovoi Sluzhby Karpatskoi Ukrainy (1939) [Bulletin of the Press Service of Carpathian Ukraine]. *Richnyk* 11, Ch. 25–30. 12 s. [in Ukrainian].
2. Vehesh M. (2004) *Karpatska Ukraina. Dokumenty i fakty. Monohrafiia* [Carpathian Ukraine. Documents and Facts. Monograph]. Uzhhorod: Vydavnytstvo Karpaty. 432 s. [in Ukrainian].
3. Gabor V. (2015) *Karpatska Ukraina u dzerkali satyrychno-humorystychnoho iliustrovanoho zhurnalu «Komar» (1938–1939 rr.): khronika podii* [Carpathian Ukraine in the Mirror of the Satirically Humorous Illustrated Magazine «Komar» (1938–1939): Chronicle of Events]. *Zbirnyk prats Naukovo-doslidnoho instytutu presoznavstva*. Vyp. 5. S. 121–150 [in Ukrainian].
4. Gabor V. (2010) *Periodychni vydannia Karpatskoi Ukrainy (8 zhovtnia 1938 r. – 15 bereznia 1939 r.) v otsintsi zakhidnoukrainskoi presy* [Periodicals of the Carpathian Ukraine (October 8, 1938 – March 15, 1939) in the assessment of the Western Ukrainian press]. *Zbirnyk prats Naukovo-doslidnoho tsentru periodyky*. Vyp. 2. S. 46–68 [in Ukrainian].
5. Gabor V. (2009) *Presa Karpatskoi Ukrainy (1938–1939 rr.): «chyn dlia blaha Ukrainskoi Natsii» (Osoblyvosti rozvytku, spriamuvannia vydan i tematyka publikatsii)* [Press of the Carpathian Ukraine (1938–1939): «Rank for the Good of the Ukrainian Nation» (Peculiarities of development, directions of publications and topics of publications)]. *Zbirnyk prats Naukovo-doslidnoho tsentru periodyky*. Vyp. 1. S. 135–145 [in Ukrainian].
6. Grendzha-Donskyi V. (2002) *Shchastia i hore Karpatskoi Ukrainy: Shchodennyk. Moi spohady* [Happiness and Sorrow of the Carpathian Ukraine: Diary. My memories]. (Uporiadkuvannia ta pryimky D. Fedaky; vstupna statia V. Ilynskoho, D. Fedaky). Uzhhorod: VAT «Vydavnytstvo «Zakarpattia». 516 s. [in Ukrainian].
7. Kapral M. (2010) *Periodyka Pidkarpatskoi terytorii 1939–1944 rr (materialy do povnoi bibliografii F. Potushniaka)* [Periodicals of the Subcarpathian Territory 1939–1944 (materials to the complete bibliography of F. Potushniak)]. *Naukovyi i mystetskyi svit Fedora Potushniaka: Materialy mizhnarodnoi naukovo konferentsii, prysviachenoj 100-richchiu vid dnia narodzhennia vydatnoho ukraïnskoho pysmennyka i vchenoho*. Uzhhorod: Lira. S. 143–160 [in Ukrainian].
8. Kots T. (2015) *Tsinnisni oriientyry doby totalitaryzmu v movi periodychnykh vydan 30–50-kh rokiv KhKh st.* [Valuable guidelines of the era of totalitarianism in the language of periodicals of the 1930–50 s.]. *Kultura slova*. Vyp. 82. S. 93–102 [in Ukrainian].
9. Mykhailyn I. (2002) *Osnovy zhurnalistyky: pidruchnyk*. [Fundamentals of journalism: textbook]. Kyiv: TsUL. 284 s. [in Ukrainian].
10. Mykhailiuk M. (2019) *Zakarpatska presa pro stavlennia uriadovtsiv Pidkarpatskoi Rusi / Karpatskoi Ukrainy ta Karpatskoi Sichi do yevreiskoi hromady (do 80-richchia proholoshennia nezalezhnosti Karpatskoi Ukrainy)* [Transcarpathian Press on the Attitudes of Officials of Sub-Carpathian Rus / Carpathian Ukraine and Carpathian Sich to the Jewish Community (to the 80th Anniversary of the Declaration of Carpathian Ukraine Independence)]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*. Serii «Istoriia», Vyp. 1 (40). S. 70–77 [in Ukrainian].
11. Myshanych O. (2002) *Zhyttia i tvorchist Avhustyna Voloshyna* [The life and work of Avhustyn Voloshyn]. Uzhhorod: Vydavnytstvo «Zakarpattia». 47 s. [in Ukrainian].
12. Moskalenko A. (1998) *Teoriia zhurnalistyky: navch. posibnyk* [Theory of Journalism: Teaching Manual]. K.: Ekspres-obiava. 336 s. [in Ukrainian].
13. *Nova svoboda* (1938) [New freedom.]. Uzhhorod. zhovten – lystopad [in Ukrainian].
14. Petrenko S. (2018) *Formuvannia pravdotsentrychnoi pozytsii osobystosti zhurnalista v ploshchyni misii zhurnalistyky* [Formation of the truth-centric position of the journalist's personality in the plane of the mission of journalism]. *Visnyk Lvivskoho universytetu*. Serii «Zhurnalistyka», Vyp. 43. S. 286–295 [in Ukrainian].
15. Rizun V. (2008) *Teoriia masovoi komunikatsii* [The theory of mass communication]. Kyiv: Vydavnychiy tsentr «Prosvita». 260 s. [in Ukrainian].
16. Semyvol K., Kovalskyi H. (2016) *Zhurnalistyka ta formuvannia yevropeiskoi modeli tsinnosti v Ukraini* [Journalism and the formation of a European model of values in Ukraine]. *Visnyk studentskoho naukovoho tovarystva Donetskoho natsionalnoho universytetu*. Tom 2. Vinnytsia: DonNU. S. 89–93 [in Ukrainian].

**VALUABLE GUIDELINES IN THE LANGUAGE OF PERIODICALS
OF CARPATHIAN UKRAINE (1938 – 1939)**

Abstract. In modern society crises in human relations are increasingly emerging, and problems with the promotion of universal human and national values are more acute. As the events of recent years in Ukraine show, the comprehension of valuable guidelines that affect all spheres of public life becomes more relevant. In the new socio-political conditions of the development of our State, especially after the events in Crimea and the East of the country, deepens the contradiction between different orientations in the system of valuable guidelines, which encodes the historical past of the people, the peculiarities of their mentality. The development of the State, the national and spiritual revival of Ukraine are impossible without relying on the value priorities of our people which have been formed over the centuries, thanks to which identity has been preserved.

The study of the manifestation of valuable guidelines in the language of periodicals helps to better understand a certain historical period in the development of the State and to find out the role of journalistic works in promoting

the ideological sentiments of society. Therefore, to trace valuable guidelines in the language of periodicals of Carpathian Ukraine, which are the source of ideological sentiment of Ukrainians, do not cause contradictions in terms of relevance.

Problems of valuable guidelines in the context of mass information processes to the role of various types of media were covered in the works of Yu. Romanenko, I. Bilous, O. Anufriieva, D. Popova, etc. I. Mykhailyn, A. Moskalenko, V. Rizun wrote about the influence of journalism on the formation of a valuable world view picture of the personality.

The purpose of the article is to justify the essence and specificity of the functioning of basic values in the language of the press of Carpathian Ukraine, to reveal the importance of valuable guidelines in the revival of cathedral Ukrainian statehood.

Periodicals of Carpathian Ukraine covers a small chronological period, but it clearly demonstrates the ideological sentiment and state aspirations of Ukrainians. In 'the Carpathian Press Service Bulletin', which produced the press and propaganda department, the importance of the press as a representative of the spiritual instruction of the people was stressed.

The first state newspaper was «New Liberty». On its pages, the address of the Ukrainian People's Council felt the expressive national orientation of the government, traditional for Ukrainian language words and expressions (Ukrainian people, big word) were used. Particular importance was attached to the word, which affected the local population.

Along with the topics of state creation, the issue of language was also violated in the newspaper. The Government Order, which was printed on the pages of the newspaper, clearly stated that the State language was Ukrainian (maloruska).

Officially, the pages of the publication did not violate the rights of other ethnic groups, it was stated that every citizen, despite the nationality and faith, would have an equal right. Instead, the manifestations of Hungarian propaganda were strongly condemned.

The main value – national statehood – was defended by other publications («People's Will», «Nation», «Offensive», «Howerla»), who saw complete freedom and liberation of the nation in Ukrainian nationalism. Their pages show calls for fighting against internal enemies, negatively connotated words with a change in numerical characteristics (fentsyky, brodii, stoiky) are used.

Thus, among the basic values on the pages of the press are traced- national statehood, spiritual and cathedral unity, freedom, mother tongue. They are the means of national identity, the promotion of democratic values and one of the conditions for the successful development of society.

Keywords: valuable guidelines, periodicals, language, national consciousness, national statehood, Carpathian Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 30 вересня 2019 р.

© Гецько Г., 2019 р.

Ганна Гецько – кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики Ужгородського національного університету, Ужгород, Україна; <https://orcid.org/0000-0002-7684-4790>

Hanna Hetsko – Candidate of Philology, Associate Professor of the Department of Journalism, Uzhhorod National University, Uzhhorod, Ukraine; <https://orcid.org/0000-0002-7684-4790>